

SØKKIÐ BISMARCK!

eftir C. S. FORESTER

(Framhald)

V. KEMPURNAR MÓTAST

I operatiónsrúminum á Hood stóð admirallurinn og hjálparmenn hansara boygdir yvir eitt kort. Tað varð arbeitt við linealum og pássarum. »Kontaktið er 350 stig, sir,« segði navigatiónsvirmaðurin. »Við kunnu vænta at mótta honum, nær tað skal vera aftaná klókkna 2.« — »Ja, men eg vil ikki hava nakran bardaga, fyrr enn í lýsingini. Lat meg fáa nýggja kós og ferð, so við kunnu rokna við at mótta honum tá.« Pássarar og linealir komu afur í arbeiði.

Ein strika varð førd fram, so hon skar eina aðra. »Sir, við 27 mil og kós 295 stig, koma vit at mótta honum í lýsingini her.«

Blyanturin setti ein lítlan, svartan kross — eitt ógvuliga tyndingar mikið merki — á kortið, har strikurnar mottust.

»Frálíkt kommandørur, itugum kunnu siga manningini frá, og »stabschefurinn kanna lata hetta ganga víðari til Prince of Wales.« Chefurin gav tekin til vaktarmannin, og hesin flýtoyd við bismannspípuni sínari og chefurin byrjaði at tosa inn í hátalarán: »Her er chefurin...«

Niðri á banjardekkinum royndi frivaktin at hava tað so gott sum møguligt. »Óngin av okkum veit, hvar vit skulu fara,« segði onkur. »Men vita í hvussu er, at vit eru á veg hagar.« Alt, sum hekk har, niðri reigjaði fram og aftur, eftirsum skipið rullaði. »Tú vilt nú altíð vita, hvar tú skalt, Nobby,« segði ein annar. »Hvi kanst tú aldri verða tilrík?« — »Eg veit í hvussu er, hvar vit ikki fara,« segði ein tríði, »og tað er suður,« eftir. Hevði tað ikki verið fínt at koma suður í tropurnar? — »Tað kavar uttanfyri nú, tað er í hvussu er gott, at ein ikki er bóndi!«

Beint tá hoyrdu teir bátsmannsfløytuna, og so roddina hjá chefum. »Her er chefurin við teim seinastu fløtindilum, Bismarck er úti í rúnum sjógv og hann er funnin. Suffolk ansar eftir honum og vit seta meira ferð á fyrri at koma framá hann. Um alt gongur eftir ætlan koma vit framá hann í lýsingini. Tað er væl ikki neyðugt at siga frá, at vit við hjálp frá Prince of Wales vóna at sokkja hann, áðrenn langi er umfjóð. Eg biði allar um at gera, alt, teir kunna. Beint eftir midnátt fara allir, har teir eiga at vera — til tá eigur frivaktin at hvíla seg so væl, sum gjørlígt. Um eg ikki skuldi fingið í lag at tosa við manningina aftur, ynski eg hvørjum einstakum góða eydna. Hátalarin kundi hoyrast álastaðni á skipinum, í maskínurumnum og smágasilunum í kánórjurnumnum og í messunum, í kabyssunum og matvørurumnum og hesi seinastu orðini um góða eydna ekkóðaði runt alla taðni og vórðu hoyrd av monnum, sum hoyrdu tey á ymiskan hátt. Summir bangir, sum fr róligr, summir líkagvildigr, og summir nervósr.

—o—

Á tí myrku brúnni á Prince of Wales hoyrdust eini knøpp boð.

»Boð frá flaggskipinum, sir, Ferð 27 mil.« — »Takk. Fá fatur á thefin. Ringið niður í maskinuna og biðið um 244 umferðir.« Yvirmaðurin fór yvir til talarið, sum færdi til operatiónsrúmið og segði: »Ferðin verður nú 27 mil.« Niðri í operatiónsrúminum kom talarið upp gjøgnum dekkið og úr beint yvir kortborðið, har navigatiónsvirmaðurin beint stóð boygdur yvir sjókortið. Hann hoyrdi orðran og tók hann uppafur, áðrenn hann no'eraði tíð og position. Júst tá komu chefurin og skrivarin á skipinum inn. »Beint nú eru komin eini long signalboð frá Hood,« segði skrivarin. Her er fyrsta síða. Meðan kommandørurin las, komi uppafur eitt samánrullað páppir dettandi niður gjøgnum rønd — og eftir trøja, og chefurin las tey øll, eftirsum tey komu. »Tað var tað, vit biðaðu eftir,« segði hann. »Suffolk ansar eftir Bismarck í Danmarksundinum: admirallurinn roknar við at koma framá hann á 65 stigum norður og 28 vestur. Latum okkum siggja einferð.« »Har er tað sir,« segði navigatiónsvirmaðurin. Hann setti ein kross á kortið, akkurát, sum krossurin á kortinum hjá Hood. »Gott,« segði kommandørurin. »Vónandi kunnu vit sleppa at gera okkurt eini.« — — — Niðri á banjardekkinum á Prince of Wales, kundi ein siggja nakrar lagnar menn millum marinarnar, arbeiðarar í eivilum klæðum, nakrir í yviralls, aðrir betri ilatnir. Ein bátsmannsfløyta kunngjordi, at kommandørurin kom á rundúr; hann kom inn og hugdi at arbeiðsmonnum. »Náh, hava tit tað gott um borð,« spurdi hann nakrar av teimum. »Nei, vit hava ikki,« segði ein. »Okkum dáma ikki at sova í heingakoyggjum. Okkum dáma ikki matin, og okkum dáma ikki at verða burturførðir á henda hátt, uttan at verða spurdi. Hvát ið fakfelagið sigur, tá vit koma heim, tað...« — »Eg rokn, við, at tit fáa dupulta løn og vandavíðbót alla tíðina,« segði kommandørurin. — »Fyrri mína skuld ger tað als ikki so nógv, hvat fakfelagið sigur,« segði ein annar, sum var fríðarlígur. »Tað er verri við konuni har heima. Eg kann næstan rokna út, hvat hon heldur, eg eri úti uppá...« — »So mikið meira glað verður hon, tá hon uppdagar, at tað als ikki er tað,« segði kommandørurin. — »Hava tygum nakað ánils um, nær vit koma heim harra kommandørur?« — »Tað høvi eg ikki, og um eg hevði, hevði eg ikki havt lov til at siga tygum tað. Men verið nú glaðir, mínir harrar, í kríggtíð mugu vit allir gera skyldu okkara.« Ein av arbeiðarunum tonkti opinbert uppá okkurt heilt annað. »Kunnu tygum merkja okkurt, sir,« segði hann. »Hoyrið! Vit seta meira ferð á. Kunnu tygum merkja hvussu skipið ristist? 27 mil haldi eg — kanska 28, nei tað er 27.« — »Tygum kenna nokk hasar maskinurnar betri, enn eg,« segði kommandørurin. »Eg havi verið við til at byggja tær, og eg havi verið við til at royna tær seinastu trýggjar dagarnar, so eg skuldi nokk kent

tær. Hvi seta vit soleiðis ferðina upp mitt um náttina?«

Beint tá kom eitt sendiboð rennandi yvir til kommandørin og gav honum ein seðil; chefurin las hann gjølla, og sendi so sendiboðið avstað aftur. »Eg kann kanska líka so gott siga tykkum tað alt fyrri eitt,« segði hann. »Tað kemur yvir hátalarán um eina løtu. Bismarck er funnin. Hann er ikki langt frammanfyri okkum, og vit koma at kríggiast móti honum í morgin tíðliga.« — »Kriggiast móti honum, sir? Men turbinurnar...« — »Tygum mugu hjálpa okkum við at halda teir gangandi,« segði kommandørurin. Tann fyrsti, sum hevði sætt meining sína leyp upp: »So, vit skulu til at kríggiast, ha? Við hasum granattransportørnum í kanóntorn L — hann hevði eg ongantið verið tilfríðs við, og tað eri eg heldur ikki enn. Eg vil gjarna boyna at gera okkurt við hann. Kann eg fara harupp nú, sir?« — »Eg eri visur í, at tygum vilja verða væl móttikin harupp. Góða eydna,« Aftanfyrri stóðu nakrir arbeiðarar og segdu nakað við hvønn annan. — »Hygg her,« segði annar. »Her stendur tað svart uppá hvítt: Henry J. Jones — Non-kombattant.« Tað sama hjá tær. Hygg — non-kombattant. — »Tað er fyrri at verja okkum, um vit skuldu verða líknir fanga. So verða vit ikki skotinir sum nýsnarar. Teir seta okkum í vanligt fongul í stað inn fyrri í fangaleiri.« — »Ja, men hvussu kunnu vit verða tiknir fanga?« — »Um vit verða tiknir upp aftaná at skipið er sokkið. Vit liva kanska nóg leingi til tað, bert vatnið ikki er ov kalt.« — »Men teir kunnu ikki kríggiast so leingi. Vit eru um borð. Tað er ikki líglígt.« — »Far so upp til skiparan og biðið um at verða settur í land. Eg fari í hvussu er upp í Y-tornið. Rest av samrøðini hoyrdist ikki, tí tá kallaði hátalarin manningina til har, teir áttu at vera, v

(Framhald)

Lesið **SOSIALIN!**
Kysið **SOSIALIN!**
Haldið **SOSIALIN!**

Lærin: Tá ið fyra syngja, er tað ein kvartett, tá ið seks syngja, er tað ein sekstett o. s. fr.
Per: Men tá ið eitt heilt kór syngur, er tað so eitt kórsett?

Um eg ikki át so nógv, kundi eg loyvt mær at etið nógv meira.

ORDABROT. Niðanfyrri finnur tú nokur orð, sum veruliga hoyra saman. Royn nú og bind tey í eitt samanaftur:

- 1) toftir — 2) hans — 3) ritu — 4) hunda — 5) tunu — 6) lamba — 7) borg — 8) stavr — 9) skála — 10) land — 11) anna — 12) skála — 13) mæ — 14) vík — 15) greta — 16) ræð — 17) ís — 18) t — 19) val — 20) land — 21) hós — 22) norð.

Islandsk sjónleikaravitjan . . .

Framhald frá 1. síðu.

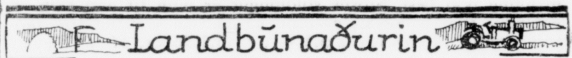
leikarum felagsins. Leikstjórin, Gísli Halldórsson, hevur seinastu árin lagt seg eftir at fáa fatur í leikum, hósandi fyri yngri leiknevni í felagnum, og leikirnir, hann hevur valt at nýta, hava roynst avbera væl, í hesum víðfangi kann vera vert at nevna »Brownings«-tyðingina eftir Rattigan, »Allir synir mínir« eftir Arthur Miller. »Tíðin og vit« eftir J. B. Priestley o. s. fr. Haramframt er hann av fremstu leikarum sjálvar, Brynjólfur Jóhannesson, sum leikar Jónatan skipari í »Hári í baki«, hevur leikað oftari enn nakar annar islandskur sjónleikari. Merkið verður at lýsingar hansara á palli í islandskum leikritum, til dømis Jón bóndi í »Gylta líðnum« eftir Davíð Stefánsson og Jón Hreggviðsson í »Islandsklokkur« eftir Halldór Laxness. Hann fekk silvurlampuna, samsýning felag islandskur leikdómara, fyri tætt sín í »Allir mínir synir« í 1958—59. Hann hevur verið formaður Leikfelagsins og er nú formaður felag ísl. leikara.

Kvinnurnar í leiknum eru Helga Valtýsdóttir og Guðrun Ásmundsdóttir, hesar báðar munu

vera bestu leikkvinnur islandinga í dag og hava mangán borið dagsins byrðir á palli íðni í undanfarnum árum. Av øðrum dugligum leikarum í líðnum, sum kemur til Føroya, mugu nevna Guðmund Pásson og Steindór Hjörleifsson, hesin seinni hevur fingið tillitáða silvurlampuheiðurin fyri leik sín í »Kysendic« eftir Gazzo fyri tveimum árum síðan.

Musikkurin til leikin er eftir Jón Tótarinsson, av frægastu tónaskaldum islandinga, formaður fyri Bandalag islandsku listamanna og tónlistameðari á Morgunblaðnum. Leiktjóðin hevur Steintór Sigurðsson gjørt, ein hin gávuríkasti listamálarin millum yngra liðið í Íslandi. Hann er fastur leiktaldamálari hjá Leikfelag Reykjavíkur.

Sum viðmerkt fyrst í hesi grein verður hetta fyrsta ferðin, islandingar leita til Føroya at fara fram sjónleik. Um somu tíð er tað eini fyrsta ferðin, at islandskt mál kemur at ljóða í sjónleiki í Sjónleikarhúsinum. Fer royndin at taka seg væl upp, og málini eru so nær skyld, at líkt mátti verið til, at hon fer tað, so kemur hetta allarheldur ikki at vera seinasta ferðin, islandsk leiklist verður at siggja á føroyskum palli.

Nýggj jarðalóggáva er í umbúna

Nýggj jarðalóggáva er í umbúna. Vit hava áður nevnt, at lóggáva, ið ikki brýtur stórvegis við gomlu jarðaskipanina, er til lítla nyttu. Jarðabrákari hevur sent okkum henda greinastubba um hetta sama evnið:

Nútímanargerð av landbúnaðinum er neyðug, um nakað stórvegis skal fáast burtur úr jarðabrákinum. Kollveltandi framstig eru neyðug; men tá ein talar um tilik radikal framstig, verður ein ofta misskiltur. Tað verður útlagt á tann hátt, at takast skal frá teimum, sum nú umsita jorðina, men hetta nýtist ikki vera soleiðis. Um róddu kollveltandi umskipaninar kunnu lættliga freimjast, uttan at ein nøktil verður tikin frá nokrum, tí ein nýskipan vil í fyrsta lagi fara við sær, at allir, sum hava jorð, frammanundan skulu ella kunnu fáa meira; tí her verður tann um einki minni enn at gronka alt dyrkbert lendi, og tað verða tá ikki smávegis viddir, sum koma undir kultur og verða at geva nógv hundrad prosent meir, enn tey geva í dag.

Vit skulu í fyrsta lagi bara hugsa um at gronka alt landið. Hvor ið skal umsita hitt nýggja kulturbeitið, er veruliga eingin spurningur av avgerandi týðningi. Dugnaligir landbrúkarar fáa meir av jorð at hageiða og brúk

verður fyri nógvum landbrúkarum aftrat, so vit skulu ikki gera so nógv burtur úr umsitingarrættinum — allra minst vanda honum tann vegin, at hann verður ein reðumynd.

Vit skulu tí lata uppdyrkingarmálið vera fyrst á skránni, skapa eina lóggávu og syrgja fyri fløgupeningi, ið svarar til hetta endamáli. Allur búnaðarlígur framburður botnar í hesum, og her skuldi eingin ósemja staðist, tí hetta er aðalmál, ið vit allir partar, bæði á lóggávuokinum og búnaðarokinum, eru samdir um.

Ognar- og arvarettarspurningar eru ikki at týðningi, teir ofta verða gjordir til og í sambandi við fulla nútímanargerð av landbúnaðinum verða teir meir og meir týðningarleysir, ið hvussu er sum tjakevni, slávt um teir óvæð altíð verða til steðar.

Latum okkum tí fyrst loysa teir alneyðugu spurningarnar. Eru teir loystir, verður uppafur lættari at loysa teir spurningar, sum í dag skapa íva og tíverri oft klundir í landbúnaðarmálum.

FÆRØSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆRØSKT PRODUKT

FINN PRODUKT

Skipafelagið Føroyar

TELEFON 1225

Tórshavn